

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Σ.Τ.Ο.Ε.)

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1963

Μέλος της Ανωτάτης Γενικής Συνομοσπονδίας Συνταξιούχων Ελλάδος (Α.Γ.Σ.Σ.Ε.)

Μέλος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Συνταξιούχων & Ηλικιωμένων (F.E.R.P.A.)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 34 & ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 1, Τ.Κ. 106 79 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 3613680, 2103617880, FAX: 2103617882,

e-mail : ostoe@otenet.gr, site www.ostoe.gr

Αριθ. Πρωτ.: 1804

Αθήνα, 03/8/2023

Ενημερωτικό Δελτίο Νο 4.

Απόφαση ΣτΕ για 13^η & 14^η σύνταξη στις επικουρικές μετά την 12/5/2016

Αγαπητοί συναδέλφισσες / συνάδελφοι

Σας κοινοποιούμε το σημείωμα της Νομικού Συμβούλου της ΟΣΤΟΕ, κας Γεωργίας Φιλιππούλου, σχετικά με την πρόσφατη απόφαση του Συμβουλίου της Επικράτειας (ΣτΕ) που αφορά στην καταβολή των δώρων Χριστουγέννων & Πάσχα και το επίδομα αδείας στις επικουρικές συντάξεις μετά την εφαρμογή του νόμου «Κατρούγκαλου» (12.05.2016).

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ο.Σ.Τ.Ο.Ε.

Ο Πρόεδρος

Ο Γενικός Γραμματέας

Αλέξανδρος Τζούλης

Πάυλος Δερμενάκης

Ενημερωτικό Σημείωμα για την Απόφαση του ΣτΕ 1342/2023 σχετικά με την καταβολή των επιδομάτων Χριστουγέννων & Πάσχα και αδείας στις επικουρικές συντάξεις μετά τις 12.5.2016

Σας επισυνάπτουμε την περίληψη της υπ' αριθμ. 1342/2023 απόφασης του Α' Τμήματος του ΣτΕ που δημοσιεύθηκε, σχετικά με την καταβολή των επιδομάτων Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας στις επικουρικές συντάξεις μετά τις 12.5.2016 και με την οποία έγινε δεκτό ότι δεν υφίσταται **αγώγιμη αξίωση για τις παροχές αυτές για τον μετά τις 12.5.2016 χρόνο.**

Ειδικότερα, το ΣτΕ αποφάνθηκε ότι οι συνταξιοδοτικές αυτές παροχές - επιδόματα Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας - **δεν προβλέπονται υπό το νέο ασφαλιστικό σύστημα του Ν.4387/2016 από τις 12.5.2016 και εξής, αλλά ούτε καταβάλλονται κατά τον επανυπολογισμό των συντάξεων των παλαιών συνταξιούχων.**

Καταρχήν η ως άνω απόφαση έκρινε ότι δεν καταβάλλονται επιδόματα εορτών και αδείας μετά την 12^η Μαΐου 2016 στις επικουρικές συντάξεις βασιζόμενη στο γεγονός ότι ο Ν. 4387/2016 **δεν προέβλεψε την καταβολή επιδομάτων εορτών και αδείας ούτε και στις κύριες συντάξεις, ορίζοντας «ότι το ποσό της κύριας σύνταξης καταβάλλεται ανά μήνα».**

Περαιτέρω η απόφαση δέχεται ότι οι ως άνω παροχές/δώρα έχουν καταργηθεί ρητά με την παρ. 5 του αρ. 96 του ν. 4387/2016 λόγω του ότι δεν είχαν αυτοτελή χαρακτήρα σε σχέση με την επικουρική σύνταξη.

Προς διευκόλυνση σας, σας αναφέρουμε ότι η διάταξη της παρ. 5 του αρ. 96 ορίζει τα εξής : **« 5. Από 13.5.2016 ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. χορηγεί αποκλειστικά την επικουρική σύνταξη, όπως ρυθμίζεται με τις διατάξεις του άρθρου αυτού και καταργείται κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη. Από την ίδια ως άνω ημερομηνία οι διατάξεις που προβλέπουν κατώτατα όρια επικουρικών συντάξεων ή χορήγηση άλλων παροχών ή επιδομάτων καταργούνται και η χορήγηση της επικουρικής σύνταξης γίνεται αποκλειστικά με τους όρους του παρόντος».**

Επίσης, γίνεται δεκτό με την απόφαση ότι η μη πρόβλεψη καταβολής των δώρων στο πλαίσιο του επανυπολογισμού των συντάξεων των παλαιών συνταξιούχων δεν παραβιάζει τις συνταγματικές αρχές της προστασίας της αξίας του ανθρώπου, της ισότητας στα δημόσια βάρη, της αναλογικότητας και της κοινωνικής αλληλεγγύης, το συνταγματικό δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση, αλλά ούτε και το περιουσιακό δικαίωμα των συνταξιούχων καθώς δεν κατοχυρώνεται δικαίωμα σε σύνταξη ορισμένου ύψους.

Καταληκτικά, σύμφωνα με την περίληψη της απόφασης, όπως σε όλες τις αποφάσεις που έκριναν συνταγματικές μνημονιακές περικοπές γίνεται επίκληση -για να δικαιολογήσει την κρίση της- λόγων γενικού συμφέροντος, στους οποίους περιλαμβάνεται η εξασφάλιση της βιωσιμότητας του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος.

Ως εκ τούτου και παρά την ακύρωση ως αντισυνταγματικού του επανυπολογισμού των επικουρικών συντάξεων, με την υπ' αριθμ. 1342/2023 απόφαση ΣτΕ κρίθηκε ότι δεν αποτελεί αγώγιμη αξίωση κατά του ΕΤΕΑΕΠ/ΕΦΚΑ η καταβολή των επιδομάτων αυτών για το χρονικό διάστημα μετά τον Ν. 4387/2016 ήτοι μετά τις 12.5.2016, ανεξάρτητα αν η σχετική αγωγή έχει ασκηθεί πριν ή μετά τις 4.10.2019 (ημερ. δημοσίευσης των υπ' αριθμ. 1889- 1981 /2019 αποφάσεων ΣτΕ).

Σημειώνουμε ότι η επισυναπτόμενη απορριπτική απόφαση αποτελεί αρνητική εξέλιξη σχετικά με την δικαστική διεκδίκηση των επιδομάτων εορτών και αδείας για το χρονικό διάστημα μετά τις 12.5.2016, θα οδηγήσει ωστόσο στην επανασυζήτηση των αγωγών μνημονιακών περικοπών, των οποίων η συζήτηση είχε ανασταλεί από τα διοικητικά πρωτοδικεία λόγω του εν λόγω προδικαστικού ερωτήματος, και στην έκδοση οριστικών πλέον αποφάσεων για την καταβολή των ως άνω επιδομάτων στις κύριες συντάξεις και στις επικουρικές συντάξεις για το πριν τις 12.5.2016 διάστημα.

Εφόσον εκδοθεί το πλήρες κείμενο της επισυναπτόμενης απόφασης θα είμαστε σε θέση να σας αναφέρουμε αναλυτικότερα τις κρίσεις της και τους λόγους απόρριψής της

Πρόθυμη για περαιτέρω διευκρινίσεις

Γεωργία Φιλιππούλου

Ακολουθεί η δημοσίευση της περίληψης της απόφασης του ΣτΕ.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΣτΕ Α' 7μ. 1342/2023: Προδικαστικό ερώτημα Διοικ. Πρωτ. Αθηνών. Αγωγή συνταξιούχων Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. με την οποία ζητείται αποζημίωση για μη καταβολή περικοπέντων από την επικουρική σύνταξή τους, δυνάμει υποπαρ. ΙΑ6 παρ. ΙΑ άρ. πρώτου ν. 4093/2012, δώρων εορτών και επιδόματος αδείας για τον μετά την ισχύ του ν. 4387/2016 χρόνο.

ΣτΕ Α' 7μ. 1342/2023

Πρόεδρος: Σπ. Χρυσικοπούλου, Αντιπρόεδρος

Εισηγητής: Ν. Σκαρβέλης, Σύμβουλος

Δεν καταβάλλονται, στο πλαίσιο των ρυθμίσεων του συνταξιοδοτικού συστήματος του ν. 4387/2016, τα δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας που είχαν καταργηθεί με το άρ. πρώτο παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.6 του ν. 4093/2012 και των οποίων η κατάργηση κρίθηκε αντισυνταγματική με τις Σ.τ.Ε. 2287-2288/2015 Ολομ. Δεν υφίσταται αγωγή αξίωση για τις παροχές αυτές για τον μετά την 12.5.2016 χρόνο, ανεξάρτητα από το ακυρωτικό αποτέλεσμα των 1889-1991/2019 αποφάσεων του Σ.τ.Ε.

Με την 1342/2023 απόφαση του Α' Τμ. (7μελούς), εκδοθείσα επί προδικαστικού ερωτήματος του Διοικ. Πρωτ. Αθηνών που διατυπώθηκε σε δίκη επί αγωγής συνταξιούχων επικουρικής σύνταξης, απαντήθηκε ότι οι συνταξιοδοτικές παροχές των δώρων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και του επιδόματος αδείας που καταβάλλονταν από τα ταμεία επικουρικής ασφάλισης έως 31.12.2012 και οι οποίες καταργήθηκαν από 1.1.2013 με το άρ. πρώτο παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.6 περ. 3 του ν. 4093/2012, η δε κατάργησή τους κρίθηκε αντισυνταγματική με τη 2287/2015 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, δεν προβλέπονται υπό το νέο ασφαλιστικό σύστημα του ν. 4387/2016 από 12.5.2016 και εφεξής ούτε καταβάλλονται κατά τον, κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού, επανυπολογισμό των συντάξεων των παλαιών συνταξιούχων. Περαιτέρω, το ακυρωτικό

αποτέλεσμα των 1889-1891/2019 αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν επάγεται ως συνέπεια να καθίστανται αγώγιμες αξιώσεις κατά του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. (ήδη e-Ε.Φ.Κ.Α.) των παλαιών συνταξιούχων για την καταβολή αποζημίωσης ισόποσης με το επίδομα αδείας και τα δώρα εορτών για τον μετά την ισχύ του ν. 4387/2016 χρόνο, ανεξάρτητα αν οι αξιώσεις αυτές επιδιώκονται με αγωγές ασκηθείσες πριν ή μετά τις 4.10.2019.

Ειδικότερα, με την απόφαση αυτήν έγινε δεκτό ότι:

I. Στον ν. 4387/2016 προβλέπεται ότι το ποσό της κύριας σύνταξης καταβάλλεται «ανά μήνα» (άρ. 2 παρ. 4), χωρίς καμία περαιτέρω πρόβλεψη για καταβολή ετήσιων παροχών, όπως ήταν τα δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας που είχαν καταργηθεί με το άρ. πρώτο παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ6 του ν. 4093/2012 και των οποίων η κατάργηση κρίθηκε αντισυνταγματική με τις Σ.τ.Ε. 2287-2288/2015 Ολομ., με συνέπεια οι παροχές αυτές να μην διατηρήθηκαν στο πλαίσιο του συνταξιοδοτικού συστήματος απονομής κύριων συντάξεων του ν. 4387/2016 και να μην καταβάλλονται για τον μετά την ισχύ του νόμου αυτού (12.5.2016) χρόνο. Άλλωστε, όπου ο νομοθέτης θέλησε να διατηρήσει ή να προβλέψει την καταβολή παροχών ή επιδομάτων, όρισε τούτο ρητώς. Περαιτέρω, με το άρθρο 96 του ν. 4387/2016 μεταβλήθηκε εκ βάθρων και το σύστημα υπολογισμού των επικουρικών συντάξεων, ομοίως χωρίς την πρόβλεψη καταβολής των αντισυνταγματικώς καταργηθέντων με την υποπαρ. ΙΑ.6 της παρ. ΙΑ του άρ. πρώτου του ν. 4093/2012 δώρων εορτών και επιδομάτων αδείας. Αντίθετα μάλιστα, στην παρ. 5 του εν λόγω άρ. 96 περιέχεται ρητή πρόβλεψη για το ότι από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 το Ε.Τ.Ε.Α. (μετονομασθέν με τον ίδιο νόμο σε Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.) χορηγεί «αποκλειστικά» την επικουρική σύνταξη όπως ρυθμίζεται με τις διατάξεις του άρθρου αυτού και καταργείται κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη. Επομένως, τα δώρα εορτών και το επίδομα αδείας που καταβάλλονταν επί των επικουρικών συντάξεων, πέραν του ότι δεν προβλέπονται στο σύστημα ρυθμίσεων του ν. 4387/2016, καταργήθηκαν, πάντως, και ρητώς με την παρ. 5 του άρ. 96 του νόμου αυτού. Η μη χορήγηση των ως άνω παροχών στα πλαίσια του εισαχθέντος με τον ν. 4387/2016 συνταξιοδοτικού συστήματος είναι συμβατή με το ότι ο νόμος αυτός θεσπίστηκε σε συνέχεια των δεσμεύσεων τις οποίες ανέλαβε η Ελληνική

Δημοκρατία με τους ν. 4334/2015 και 4336/2015 και, κατά την αιτιολογική έκθεση αυτού, ενσωματώνει όλες τις προβλέψεις του ν. 4336/2015. Οι παροχές των δώρων εορτών και του επιδόματος αδείας, ενόψει του τακτικού τους χαρακτήρα και του ότι υπολογίζονταν παγίως σε άμεση συνάρτηση με το ύψος της κύριας ή επικουρικής, κατά περίπτωση, σύνταξης και υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της καταβολής της σύνταξης αυτής στον δικαιούχο, συνιστούσαν τμήμα της σύνταξης και δεν είχαν αυτοτελή σε σχέση με αυτήν χαρακτήρα, ανεξαρτήτως εάν προβλέπονταν από χωριστές διατάξεις και καταβάλλονταν σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους. Εξ αυτού δε του λόγου, στο μέτρο που οι εν λόγω παροχές δεν καταργήθηκαν με την παρ. ΙΑ του άρ. πρώτου του ν. 4093/2012, δηλ. για τους λαμβάνοντες το εξωιδρυματικό επίδομα των παρ. 1 και 2 του άρ. 42 του ν. 1140/1981, προβλέφθηκε ο επιμερισμός τους σε δωδεκάμηνη βάση και η προσαύξηση με το επιμεριστικώς αναλογούν ποσό της εκάστοτε μηνιαίας σύνταξης. Ενόψει δε του ότι οι εν λόγω παροχές δεν είχαν αυτοτελή σε σχέση με τη σύνταξη χαρακτήρα, δεν μπορεί, κατά το μέρος που χορηγούνταν επί των επικουρικών συντάξεων, να συναχθεί ότι δεν καταργήθηκαν με την παρ. 5 του άρ. 96 του ν. 4387/2016 κατ' αναλογία όσων έχουν κριθεί για την πρόσθετη συνταξιοδοτική παροχή των συνταξιούχων τελωνειακών υπαλλήλων που προβλέφθηκε στο άρ. 17 του ν. 2676/1999 λόγω της καταβολής σε αυτούς δικαιωμάτων εκτέλεσης τελωνειακών εργασιών (ΔΕΤΕ). Επί πλέον, όσον αφορά τον προβλεπόμενο από τις διατάξεις του ν. 4387/2016 επανυπολογισμό των ήδη καταβαλλόμενων κύριων και επικουρικών συντάξεων, ο νομοθέτης, κατά τα κριθέντα με τις Σ.τ.Ε. 1890 -1891/2019 Ολομ., υιοθέτησε, θεμιτώς από συνταγματική άποψη, τις περικοπές που είχαν προβλεφθεί με τους ν. 4051/2012 και 4093/2012, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι περικοπές, με την περ. 3 της υποπαρ. ΙΑ.6 της παρ. ΙΑ του άρ. πρώτου του ν. 4093/2012, των δώρων εορτών και του επιδόματος αδείας. Κατ' ακολουθία, η μη πρόβλεψη καταβολής των περικοπέντων με τις διατάξεις του ν. 4093/2012 δώρων εορτών και επιδόματος αδείας στα πλαίσια του προβλεπόμενου από τις διατάξεις του ν. 4387/2016 επανυπολογισμού των συντάξεων των παλαιών συνταξιούχων δεν παραβιάζει τις συνταγματικές αρχές της προστασίας της αξίας του ανθρώπου, της ισότητας στα δημόσια βάρη, της αναλογικότητας και της κοινωνικής αλληλεγγύης, το συνταγματικό δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση, καθώς επίσης και το δικαίωμα των συνταξιούχων αυτών στην

περιουσία τους κατά το άρ. 1 του Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α., καθόσον μάλιστα από τις ανωτέρω διατάξεις δεν κατοχυρώνεται δικαίωμα σε σύνταξη ορισμένου ύψους, η εν προκειμένω δε σχετική επιλογή του νομοθέτη για μη καταβολή των παροχών αυτών δικαιολογείται από λόγους γενικού συμφέροντος, στους οποίους περιλαμβάνεται η εξασφάλιση της βιωσιμότητας του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος.

II. Τα γενόμενα κατά τα ανωτέρω δεκτά σχετικά με τη μη καταβολή δώρων εορτών και επιδόματος αδείας επί των συντάξεων μετά την ισχύ του ν. 4387/2016 δεν διαφοροποιούνται ενόψει της διαπιστωθείσας με τις Σ.τ.Ε. 1889-1891/2019 Ολομ. αντισυνταγματικότητας των διατάξεων των άρ. 8 και 96 του ν. 4387/2016 και της ακύρωσης με τις αποφάσεις αυτές των προσβληθεισών στις οικείες δίκες κανονιστικών πράξεων, αφού η εν λόγω κρίση για την αντισυνταγματικότητα των διατάξεων αυτών δεν σχετίζεται με την καταβολή ή μη των ως άνω παροχών. Τούτο δε ανεξαρτήτως του ότι στα πλαίσια της επιχειρηθείσας συμμόρφωσης του νομοθέτη προς τα κριθέντα με τις εν λόγω αποφάσεις της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, θεσπίστηκε ο ν. 4670/2020, με τον οποίο, μεταξύ άλλων, αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις των άρ. 8, 14, 33 και 96 του ν. 4387/2016. Περαιτέρω, το ακυρωτικό αποτέλεσμα των Σ.τ.Ε. 1889-1891/2019 Ολομ., εκτεινόμενο στον μετά την 4.10.2019 χρόνο, δεν ανατρέπει τα θεμελιακά ερείσματα του ασφαλιστικού συστήματος ούτε επάγεται ως συνέπεια να καθίστανται αγώγιμες αξιώσεις συνταξιούχων που ανάγονται στον μετά την ισχύ του ν. 4387/2016 χρόνο για παροχές οι οποίες, θεμιτώς από συνταγματική άποψη, δεν προβλέπονται στο πλαίσιο του νόμου αυτού. Αντίθετα, ο ορισμός ως χρόνου έναρξης του εν λόγω ακυρωτικού αποτελέσματος της ημερομηνίας αυτής, στοχεύοντας στη βιωσιμότητα των ασφαλιστικών οργανισμών και στη διατήρηση της οικονομικής δυνατότητάς τους να ανταποκρίνονται στη συνταγματική υποχρέωση της Πολιτείας να παρέχει στους ασφαλισμένους επαρκείς ασφαλιστικές παροχές, διασφαλίζει τα εν λόγω ερείσματα.

